

Vilket djup, vilken rikedom i "Fader vår som är i himmelen"!

Hur många gånger har vi inte uttalat orden "Fader vår som är i himmelen"! Har vi tänkt på vad det riktigt betyder? Den så kallade invokationen, tilltalet till Gud är så rikt så vi behöver se det ur flera synvinklar. Hänger du med? För att förstå det oerhörda och radikala börjar vi i Jesu samtid.

Jesu samtid

För en jude var Gud framför allt helig. Ordet helig betyder annorlunda, att vara i en helt annan kategori, i en annan division än något annat. Det kom att innebära att Gud också upplevdes oåtkomlig. För människorna i antikens Aten och Rom var gudarna ännu mera avlägsna. De var missunnsamma och unnade människan intet gott. De var okända. Filosofen Platon hade sagt att det svårt att få reda på något om Gud och skulle man till äventyrs få veta något så var den kunskapen omöjlig att ge vidare. Gudarna hade inget att göra med världen. Tvärtom förstörde man deras värdighet genom att störa dem med världsliga bekymmer. De levde enligt epikurismens lärare i fullkomligt lugn, oberörda av livet på jorden. Och stoikerna sade att eftersom kärlek och medlidande innebär att man är knuten till och beroende av någon annan så är Guds främsta kännetecken att han är i avsaknad av sådant. Gudarna var utan hjärta – och känsla.

Exegetik

Det är mot den här bakgrunden vi måste se Jesus liv och hans undervisning. Evangeliet är både ett gott och ett nytt budskap. När Jesus tilltalade Gud med ordet *Abba*, "hjärtpunkten i kristen spiritualitet", var det något alldeles nytt. Det arameiska ord som Jesus använde i sitt samtal med Gud var så unikt att det till och med sprängde språkbarriärerna.

Vi möter tilltalet "Abba" i både Lukas – och Matteusevangeliet. Lukas skriver "Fader" (Luk 11: 2), Matteus skriver ordagrant "Fader vår i himlarna" (Matt 6:9). Himlarna är i pluralis som i finskans "taivaissa". Evangelisterna Lukas och Matteus har alltså olika formuleringar. Jesus gav förstås sitt bönematerial flera gånger. Han gav oss framförallt böneämnen för livet, inte färdiga formuleringar att rabbla! Han ger ju enligt Matteusevangeliet sitt bönematerial som medicin – ja, just det – mot rabblande böner.

Dogmatik

Invokationen lyfter fram Guds transcendens, alltså det att han är så mycket mer än något annat vi kan tänka oss. Den svenska översättningen "himlen" leder ibland till att vi lokaliserar Gud till någon bestämd plats, "långt bort om rymder vida". "I himlarna" säger mera att han är närvarande överallt. Nära också oss men i en annan dimension än den synliga. Jesus vill inte att vi ska bekänna Gud bort i från oss. Gud som uppfyller hela universum, det ofantliga universums Skapare, han som är obegriplig för oss har gjort sig åtkomlig. Han är immanent, personlig. Han har uppenbarat sig för oss i Sonen och är vår Fader. Jesus goda budskap är att Gud genom Jesus har hud! Gud har hjärta! Gud känner, lider, älskar. Jfr 1 Joh 1: 1-4. Johannes jublar i det nämnda bibelstället över den radikala händelse som han själv varit med om. Något alldeles nytt hade hänt! Och Jesus visar i hela sitt liv vad det betydde.

Jesus lärde oss alltså att tilltala Gud med det intima och innerliga *Abba*, ett ord som användes av barnen, men också kunde användas som ett tilltal när man med vördnad tilltalade äldre. Ordet andas gemenskap och förtrohet.

Huvudvägen i den kristna bönen är bön *till* Gud som vår Far på *grund* av Jesu försoningsverk och *med* Andens hjälp och kraft. *Till* Fadern *i* Sonen *genom* Anden som Paulus säger det i Efesierbrevet 2: 18. Visst kan vi be också till Jesus och Anden. Men vi får inte förlora huvudstråken i bönelivet! En

annan viktig sak behöver noteras. Ibland framkastas tanken att vi också kan be till Gud som vår "Moder". Visst beskrivs Gud i Bibeln också som en moder, men Gud tilltalas aldrig som Moder. Erfarenheten visar att där man inför begreppet "Moder" jämsides eller i stället för "Fader" så leder det till en öppning för New Age i olika riktningar eller till en gudsbild som är främmande för Bibeln.

Själavård

För många kan det vara svårt att be till Gud som en far därför att den bild man har av sin egen far är negativ. Luther kämpade med det innan han upptäckte Guds nåd och kärlek. I mera modern tid är den riksvenska författaren Sven Delblances bok *Livets ax* en avslöjande bok om den problematiken. Men ingenting nytt under solen. Avsaknaden av goda fadersbilder har alltid funnits, också på Jesu tid. Ingen förälder kan illustrera det sanna gudshjärtat.

Är det männe därför Jesu första böneämne är att vi ska hålla Guds namn heligt och ha Gud kär? När vi ber till Gud som vår far och ber om att han namn ska få vara viktigt för oss ber vi egentligen också om helande från felaktiga gudsbilder och helande av sår som livet har gett. Vi kallas ju att se Gud som den far som väntar, spanar, springer ut och omfamnar den smutsiga, i paltor klädda, hungriga och sargade förlorade sonen. Sådan är den himmelske Far vi vänder oss till! Nya kläder symboliserar förlåtelsesdräkten, ringen på fingret barnskap och tillgång till Faderns egendomar och skorna är tecknet på att man inte mera är slav utan en fri människa!

Till alla pappor

Farsdagen är nära. Vad betyder det vi nu sagt för den som är pappa. Gud har alltså i Jesus visat sig vara den närvarande Guden, inte den frånvarande antika guden eller den stränga judiska synen som gjorde att Gud kändes långt borta. Att vara pappa utifrån den bild som Jesus visar av Gud som vår far är framför allt att vara kärleksfullt närvarande, fysiskt och psykiskt.

Papparollen är en stor utmaning i dagens samhälle. Mycket har blivit bättre, men mycket återstår att göra. Jag hade kontakt med en person som jobbat som fängelsepräst i 26 år. En av de saker han fått satsa mest på är far-son relationen. Om man lyckas få ett helande tillstånd där så har det, med hans ord, "oftast en revolutionerande stor betydelse för unga mäns framtid". Ropet efter bekräftelse – och framförallt pappans – är alltså stort. Om inget annat hjälper tar man till våld, för på något sätt måste man ju få synas. Ett tips till alla pappor: Skaffa DVD:n *Courageous* och se på den – kanske med andra pappor. Den kommer att revolutionera synen på din apparoll!

Ännu en sak. Lämna inte din hustru ensam med ansvaret för den kristna fostran! Vi är tacksamma för vad alla mammor gör. Men om du vill att dina barn ska följa Jesus – gör det själv. Om du vill att dina barn skall be – gör det själv. David Murrows bok *Varför män hatar att gå i kyrkan* blev för mig en ögonöppnare. Ofta tänker vi att vi ska få de vuxna till kyrkan genom barnen. Undersökningar visar med all tydlighet att barnen tenderar att gå till kyrkan när pappa går – det måste vi våga notera utan att på något sätt förminska mammornas betydelse. För det kommer ju också en mors dag ...

Till sist! Som pappor får vi söka oss till vår himmelske Far med vår styrka, men också sårbarhet. Jesu poäng med det första böneämnet är ju att vår gudsrelation ska få påverka allt det övriga i livet. Älska Gud och se att den bästa gåva du sedan kan ge dina barn är att älska din hustru. Det tycker garanterat dina barn om! Och till dig som har sår dig på det här området: Sök Guds sanna jag. Gud ger av sitt fadershjärta också i samtal, förbön och själavård ...

Fader vår, som är i himlen...